

مشخصات طرح

دوره نهم - سال اول

شماره ثبت:

۹۸

شماره چاپ:

۱۰۴

تاریخ چاپ:

۱۳۹۱/۴/۱۷

نام دفتر:

مطالعات اجتماعی

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۱۰۱۲۵۱۵-۱

تاریخ انتشار:

۱۳۹۱/۷/۲۲

به نام خدا

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«طرح رفع موانع اجرائی قانون بیمه‌های اجتماعی کارگران ساختمانی و نحوه مجازات متخلفان»

بیان مسئله

با توجه به تصویب قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی در سال ۱۳۸۶، اجرای آن (باتوجه به اعتراض سازندگان مسکن و به تبع آن مسئولین استانی سراسر کشور نسبت به نرخ حق بیمه موضوع ماده (۵) قانون فوق) طبق بند «۲۹» قانون بودجه سال ۱۳۸۷ کل کشور متوقف و مقرر گردید اصلاحاتی در ماده (۵) قانون انجام پذیرد.

قانون اصلاح ماده (۵) قانون بیمه‌های اجتماعی کارگران در تاریخ ۱۳۸۷/۱۲/۱۴ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید و جهت اجرا به دولت ابلاغ گردید، اما دولت با تصویب مصوبه‌ای با توجه به شرایط آن زمان و تعداد کارت مهارت صادر شده از سوی سازمان فنی و حرفه‌ای نرخ حق بیمه را به صورت پلکانی تعریف و مقرر نمود که به صورت تدریجی از ابتدای سال ۱۳۸۹ سالیانه ۲۰۰ هزار نفر از ۸۰۰ هزار نفری که دارای کارت مهارت هستند تحت پوشش خدمات تأمین اجتماعی قرار گیرند بر همین اساس اجرای مصوبه دولت توسط سازمان تأمین اجتماعی باعث ایجاد محدودیت و تأخیر در پوشش بیمه‌ای و نارضایتی تعداد زیادی از کارگران شاغل در صنعت ساختمان گردیده است.

پیشینه قانون

به موجب قانون بیمه‌های اجتماعی کارگران ساختمانی مصوب ۱۳۸۶/۸/۹ کارگران شاغل در کارکردهای ساختمانی اعم از ایجاد یا توسعه ساختمان، تجدید بنا، تعمیرات اساسی و یا تخریب مربوط به ساختمان به ترتیب مندرج در این قانون با نام‌نویسی و اخذ کد ملی نزد سازمان تأمین اجتماعی بیمه می‌شوند.

مستند به تبصره «۲» قانون فوق کارگران شاغل دارای کارت مهارت فنی معتبر از تاریخ نام‌نویسی در سازمان تأمین اجتماعی مبتنی بر کد ملی مشمول مقررات این قانون هستند و از تعهدات آن بهره‌مند خواهند شد تعهدات موضوع قانون شامل بازنشستگی، ازکارافتادگی، فوت، حوادث و بیماری‌ها و غرامت دستمزد می‌باشد.

نرخ حق بیمه به استناد ماده (۵) قانون و اصلاحات بعدی آن (۴ درصد) حداقل دستمزد ماهیانه مصوب شورای عالی کار در سال درخواست پروانه خواهد بود.

نقاط قوت طرح

۱. سازمان تأمین اجتماعی مکلف می‌شود در اجرای اصل بیست‌ونهم قانون اساسی و قانون فوق کلیه کارگرانی که در مشاغل ساختمانی اشتغال دارند را تحت پوشش ببرد.
۲. برخورداری از حمایت‌های بلندمدت شامل بازنشستگی، ازکارافتادگی، فوت و
۳. برخورداری از حمایت‌های کوتاه‌مدت شامل حوادث و بیماری‌ها، غرامت دستمزد ایام بیماری ناشی از حوادث کار و خدمات درمانی جهت کارگران و خانواده آنها.
۴. جلوگیری از تأخیر در پوشش بیمه‌ای بیش از یک میلیون نفر کارگر و احقاق حقوق حقه آنها.
۵. رضایتمندی نزدیک به یک میلیون نفر کارگر ساختمان و خانواده تحت پوشش آنان.

ارزیابی کارشناسی طرح

براساس ماده (۳) آیین‌نامه اجرایی و اصلاحیه ماده (۵) قانون بیمه‌های اجتماعی کارگران ساختمان مصوب ۱۳۸۹/۲/۱۹ هیئت وزیران مقرر نموده طبق جداول ضرایب حق بیمه، واحدهای مسکونی پیش‌بینی شده در آیین‌نامه حق بیمه ساختمانی متعلقه محاسبه و وصول شود. از طرفی با توجه به امکانات سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای و برآورد حدود ۸۰۰ هزار کارگر ساختمانی بدون کارفرما هیئت محترم وزیران طی تصویب‌نامه شماره ۱۴۰۲۸۳ ت / ۴۵۲۵۰ مورخه ۱۳۸۹/۶/۲۴ حق بیمه ساختمانی را تعدیل و به صورت پلکانی به شرح زیر مقرر نموده است:

۱. در سال ۱۳۸۹، ۲۵ درصد حق بیمه ساختمانی طبق جداول ضرایب پیش‌بینی شده در آیین‌نامه محاسبه شده و براساس آن سازمان تأمین اجتماعی مکلف شده ۲۰۰ هزار نفر را تحت پوشش بیمه قرار دهد و ضرایب جدول وصول حق بیمه در سال‌های بعد به ازای هر ۲۰۰ هزار نفر مازاد بر تعداد سال ۱۳۸۹ به میزان ۲۵ درصد افزایش و مبنای وصول قرار گیرد به طوری که به تدریج و ظرف چهار سال حق بیمه افزایش یافته و در سال ۱۳۹۲ به ۱۰۰ درصد حق بیمه و پوشش کامل کارگران ساختمان بدون کارفرما برسد.

بررسی‌ها نشان می‌دهد که مصوبات دولت درخصوص کاهش نرخ حق بیمه (تعیین حق بیمه) به صورت پلکانی و تعیین سهم سالیانه مغایر با ماده (۵) قانون بیمه‌های اجتماعی کارگران ساختمان و اصلاحات بعدی آن می‌باشد و محدودیت‌های ایجاد شده باعث محرومیت تعداد زیادی از کارگران واقعی شاغل در بخش ساختمان و خانواده آنها از خدمات و حمایت‌های تأمین اجتماعی شده است.

نتیجه‌گیری

با توجه به اینکه مصوبه دولت مغایر با متن و روح قانون صادر گردیده است، ضرورت داشت هیئت بررسی و تطبیق مصوبات دولت با قوانین و مقررات عمومی کشور در این خصوص رسیدگی لازم را به عمل می‌آورد و یا ذینفعان با طرح شکایت از طریق دیوان عدالت اداری پیگیری لازم را درخصوص ابطال مصوبه انجام می‌دادند. لذا در وضعیت کنونی تصویب طرح پیشنهادی و ماده واحده فوق تنها راهکار به منظور رفع تبعیض، محدودیت‌ها و مشکلات ایجاد شده به منظور احقاق حقوق حقه کارگران شاغل در بخش ساختمان می‌باشد. بر همین اساس تصویب طرح توصیه می‌شود.